

Felvidéki Híradó.

KÖZMŰVELŐDÉSI, SZÉPIRODALMI, IPAR-, KERESKEDELMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

Előfizetési árak:	
Egész évre	4 frt
Fel évre	2
Negyed évre	1

Felv. szerkesztő:	Főmunkatárs:
Pécher János.	Révész Lajos.
Kiadótulajdonos: a turóc-szt.-mártoni „Magyar Nyomda”.	
A lap szemlel részét illető közlemények a szerkesztőre, hirdetések és előfizetések a kiadóhivatalra emezve Turóc-Szt.-Mártonba küldendők.	

Magánhirdetések legutányosabban árszabály szerint.
Hivatalos hirdetések díja: 100 szög 2 frt, ezenül minden megkezdett száz szónál 50 krral több.
Lapok számára hirdetések elfogad a „Hentes újság” és a „Magyar Élet” hirdetői irókja Budapest, Grandotova 1. szám.

Felvidéki és alföldi városok.

Ős Budától kezdve hazánk csaknem összes városai, nyelve, szokásra, még városi intézményeikre nézve is nem magyar, hanem legtöbbször német jellegűek voltak a múltban. Egyes oly magyar városaink is, melyekben ma alig hallani német szót, nem oly nagyon régen németek voltak, mint ezt városi számadásai és jegyzőkönyveik bizonyítják. A török hódítás után pedig épen a Felvidék idegen ajkú városai volt tulajdonképen városi élet. Itt volt virágzóbb ipar, kereskedelem és a felsőbb iskolák is itt voltak nagy számmal. Fejlettebb magyar jellegű városi életünk nem volt. Később a hazai viszonyok javulásával az idők folyamán Alföldünk síkján egyes községek gazdag és nagyszámú lakossággal bíró városokká fejlődtek, de ezeket a felvidéki városi ember kicsinyítőleg csak nagy falvaknak nevezte. És valóban az anyagi jólét, a lakosság nagy száma dacára igen sok tényező hiányzott az Alföld nagy községeiben, a mi azoknak valódi városi jellegét adhatott volna.

Már maga a község külseje, az építkezés, a lakosság foglalkozása s a lakosság számához arányított intelligencia hiánya inkább nagy falukká mint városokká minősítette e nagy községeket. A felvidéki városi ember büszke volt, némelyik mondhatjuk elfogult ma is kisvárosi intelligenciájával az alföldi magyar városokkal szemben. Tempora mutantur. Mi, a jelen nemzedék, valóban sok tekintetben érdekes átalakulás korának szemlélői vagyunk. A múltat a jelenrel egybevetve, a Felvidék városi életében inkább hanyatlást, az Alföld városainak életében hatalmas fellendülést tapasztalunk.

Már a legutóbb megejtett országos népszámlálás adatai szerint hazánk felvidéki városaiiban a lakosság száma az utóbbi 10 év alatt túlnyomó részben fogyott, az alföldiekben

gyarapodott. De ezen számbeli gyarapodás mellett örvendetes haladás észlelhető a kézmű- és gyáripar fejlődése, magasabb fokú tanítványok és szakiskolák létesítése, a városok külső csinosodása és közegészségi követelmények tekintetében is. Szegeden, Hódmezővásárhelyen, Szentesen s számos magyar alföldi városban jobb ivó vízzel él a lakosság, mint mi a regényes Felvidéken. Modern izlésű új házak, paloták emelkednek e városokban, járhatókká tételnek az utak, jó ivóvíz nyerése véget nagy anyagi áldozatokkal is artézi kutakat fúrtnak, gondoskodva van szabad terekről, népkertekről és a kulturális, hivatalos vagy középületek sok helyen remek palotákka lettek.

A nagyobb vasúti hálózatokon kívül szerteágazó vicinális vasutak kötik össze a főbb pontokat. Szóval boldogító hazafias öröm fogja el a Felföld fiát annak szemlélésén, mint válnak mindinkább modern városokká hajdan nagy falu számba menő magyar községeink. A szemlélő biztató örömmel képzeli a jövőt, midőn e városok törzsgyökeres magyar jellegük megtartásával, a művelődésben előrehaladva, európai modern színvonalon álló városokká leendnek.

Igaz, akad még több magyar alföldi város, melynek lakossága túl van tizezeren és népiskolánál magasabb fokú tanítványa nincs. Fel kell hogy ébredjen ezekben is a haladás ösztöne és fel fog ébredni. De ha valaki fáradtságot venne magának és csak az utolsó öt-hat esztendő adatait állítaná össze azon anyagi áldozatokról, melyeket egyes magyar városok ezen idő alatt kulturális célokra, haladásuk érdekében hoztak: elismérést, tiszteletet parancsoló összeget mutatnának a számok.

Az ily értelmű elmélkedésre a Felvidéken ez a válasz: Hja azok gazdag városok s így tehetik. — Igaz, hogy gazdagok. Szegednek nem kevesebb, mint 72000 hold városi bir-

toka van és hasonló arányban vagyonos sok más alföldi város. — De tessék csak megkérdezni mennyi adóssága van egyiknek vagy másiknak, mennyi a községi pótdó Szegeden, Szabadkán, Hódmezővásárhelyen stb. A 30%-tól 50, néha 90%-ig emelkedik. És kérdezzük, ki építette ezt a remek palotaszűrű fögműsümot vagy főreáliskolát, vagy más közhasznú épületet? A válasz ez lesz: felépítette saját költségén, államsegéllyel a város, s ugyancsak ez látja el a tanerőket, esetleg az állam, vagy egyik-másik szerzetes rend.

Nem riadnak vissza ezen városok, hogy nehéz terhekkel vegyenek vállalkra jövőjük, fejlődésük érdekében és helyes megmondással cselekednek így.

Magyarországon sok új intézmény lesz most beplántálva, kulturális és állami igazgatási, bírósági stb. Fejlődés lesz későbbben is, de tény, hogy oly arányban nem, mint napjainkban.

A mely intézményt ma valamely város bizonyos áldozatokkal megkaphat, tíz-husz év után, mikor az elhelyezkedés be lesz fejezve, hiába sóvárog utána — és addig faluvá degradálódhatik. Ezt érzi sok magyar város és ha nehezére esik is, megfeszíti erejét, hogy el ne maradjon.

Felvidékünk városai is csak úgy fognak haladhatni, ha nem irtóznak a legcsekélyebb tehertől is. Hogy abszolúte ne legyen községi pótlék, az lehet kényelmes, gazdaságos, de ily célból halasztani el a később nem létesíthető intézmények megvalósítását, hiba.

Sajnos, ha felvidéki városaink szegénybbségei hanyatlanak, de vétkezik jövője ellen az a város, a mely vagyonos, semmi terhet nem viselnek polgárai, és mégis elmulasztja a haladásra kínálkozó alkalmat.

Még sajnósaabb körülményt kepez a felvi-

TÁRCA.

Egy rossz nap.

— Napló-törődék.

(A „Felv. Híradó” eredeti tárcája.)

Magányosan ülök szobámban. Gondolataim a szük falak korlátainak nyomása alól menekülőndök, majd az ég határain túl szárnyalnak, hogy az istenség örök titkainak firkészesében e földi élet hullámzó nyugtalanságával szemben megnyugvást találjanak; majd a szabad természetet keresek föl, hogy a milliárdnyi lények társaságából üdülést s elenkéséget hozzanak vissza magokkal; majd meg szülőföldem határain pihenek meg, s az édes atya és anya körében, a testvérek és jóbarátok, az ismerősök és egykori társak emlékének a gyermeki évek kedves reményeit, gyönyörködtető változóságait és boldog meglepedéseit idézik vissza az ifjú elméjébe; majd a világ nagy tengerére szállnak ki, és a fölmerülő és letűnő, a kedvező s kedvezőtlen, a kicsinyes s nagy, a csendesben fejlődő vagy rohamosan előtörő mozzanatok labirintusában merülve, azokból az emberiség üdvét vagy veszedelmét, szerencséséjét vagy szerencsétlenségét kísérik meg kimagyarázni és megjósolni.

S e gondolatok mégis mint Noe vízőnői galambja, visszajönnek magányomba, de korántsem a béke olajágával, hanem a kebel nyugtalanságának tovis börtönyaival, nem hoznak fényt messze vándorlásaikból a szív földterítésére, de igen szót felhököt a lélek egének elborítására...

Valóban nem értem magamat...

Lelkem bús, mint a mely völgy, melyre sötét éjszaka borul. Egész lényemen egy titkos érzet vonul át, mely megrázza minden idegeimet. Tegnap az orom tiszta sugarai ülték arcomba, ma nem tudok örvendeni, tegnap a boldogság magadagadással emelkedett lélkem, ma, mint egy boldogtalan, csak sirni szeretnék, tegnap jatszi kedvelő csügtem minden tárgyon, ma zordon kedélyvel fordulok el mindentől; tegnap mindent barátságos arccal mosolyogtak felem, ma mindenkit ellenségemnek tartok; tegnap az élet vonzó kepei lebegtek előttem, most pedig mindenütt rémképeket látok...

Nyomasztó egy helyzet... Természetfölötti erőre van szükségem, hogy ujja teremtes s felüdítse lényemet. Imadkozom. Az ég talán megnyitja számomra, és így kis mennyi fény elűnéhez kedélyem terhes felhőt.

Megkísértem a leforgott idők eseményeiben keresni helyzetemnek magyarázatát...
Félek, hogy csak újabb sebeket szaggatok föl...

Ma egy éve hagytam el a kedves szülőházat, hogy hivatásom szerint önálló életet kezdjek. Testvéreim könyves szemekkel állottak körülöttem, melyekben az elválás keserű érzelmei tükröződtek vissza. Ők nagyon szerettek engem. Anyam gyöngéd csókkal illette arcomat, és ajkainak érintésében az édes anyai szeretet melegéretét öntö lelkembe. Apam, ki időnkint súlyos betegségekben szenvedett, és jelenleg is ágyhoz volt szögezve, búsan tekintte rám.

— Kedves fiam! — szöla balsejtellel, jójj hozzam, hadd öljelek meg egyszer keblemm. Utolsó

ölelésem lesz ez. Egy esztendő igen hosszú idő. Érzem, hogy midőn visszatérsz, csak még sirhalomra borulhatsz.

Miért szólsz ily gyászhangon jó atyám? Kérdem őt egészen megrakodva. Nem szert adott-e téged a jószágos Isten, hogy atyai szereteted a mi szeret-tünkkel összeolvadjon, és jelenledd a gyermekeket: boldogítsa?

— Igazad van, édes fiam! Isten, ki főnn a magas egekben honol, tudja mennyire szerettelek és szerettek titeket. Töletek is csak azt az egy boldogságot igénylel magam számára, hogy, mint jó atyátokat szeressek. Te legnagyobb vagy testvéreid közt, ne feledd soha, mint atyád mondott, és ne engedj, hogy testvéreid is azt valaha elfeledjék. Téged a pályá tavólab int. Menj, az Úr anyagi kísérje: lépteidet. Isten veled.

Soha sem feledek e jelenetét. Szívem elszorult. Ajkaim nem tudtak egyetlen egy szót sem rónandni, sirtam mint a megvert gyermek.

Ma e jelenet megújult előttem, úgy tetszik, mintha édes atyám bús arcú merülne föl lélkem előtt, mintha a testvéreim szeretetűl sugárzó tekintetével találkozom, mintha atyám bajjóslatu szavait hallanám: Isten veled, ha visszatérsz csakis hideg sirhalomra borulhatsz.

Borzadok a gondolattól, ha kedves atyám sejtelmel megvalósulna, ha az ég megtárgadta volna télem, hogy még egyszer boldogan tekinthessek jószág arcára, boldogan hallgathassam oktató szavait, s boldogan vehessek részt azon ragaszkodásban, melylyel a gyermekek simulnak ahhoz, ki csak értőkét élt, érettek áldozta éj-napi fáradaimat, és szenvedéseit. E gondolatok mind nagyobb erőt vonék rajtam, és mindig nyomasztóba tevék kedélyemet...

déki városokban azon stagnáció, mely a magyar és től elem közötti surlódásból s feltélenységéből ered.

ismerünk városokat a Felvidéken, melyek évtizedeken keresztül összetett kezekkel, gyakran éltélkenységgel néznek az alakuló s napról-napra erősödő gyáripár elé, azon egyszerű okból, hogy az alakuló gyárak drágábbá teszik az élelmi cikkeket, lakásokat stb. És ez oknál fogva, ha szerét tehetik, a gyáripár betelepítéséig elé nehézségeket gördítenek.

Terrésztes, hogy az ilyen nyárspolgári felfogásnak az illető városok később kárát vallják, de a midőn majd erre a tudatra érnek, akkor már későn lesz.

Ellenben örvedetes jelenség, hogy az alföldi városok magyar lakosai még évtizedek előtt belátták a fejlődésnek első posztulátumát, a kereskedés és takarékoság szükségességét. Innen van, hogy az alföldi városok egyenlőre valóságos metropolissá fejlődhetet. Innen van tovább, hogy az alföldi városok lakosaiban az önállóság, a saját erejükbe vetett bizalom, teljes mértékben ki van fejlődve.

Lapszemle.

A Nár. Noviny f. hó 17-ki számában »Ki veszélyeztetni tulajdonképpen a magyar államot?« cím alatt következők mondja:

»Erre a kérdésre nagyon egyszerű a felelet. A ki szóval, irásban, vagy tetteleg alássa Magyarországot historikus antipát, az veszélyeztetni igazán a magyar államot reá nézve veszedelmes. Nekünk totoknak s más nem magyar nemzetiségűeknek bizonyos oldalról folyton azt zengik fulunkbe, hogy az általán veszedelmes népe vagyunk s hogy politikai programunk főpontjai egyenesen veszélyeztetik létélet. S mi vajjon mit tesszünk? Eltűrik, fájdalom, gyakran az ilyen infamis rágalmazást s közönyösen nézzük, ha elleneink mérges szóval és irrassal megtámadják fedhetlen és semmivel be nem szennyezett polgári becsületünket. A legjobb esetben itt-ott gyöngye kifejezést adunk nem tetszésünknek ama néhány lapban, a melyek fölött különben is Damokles-kardja függ s melyeknek hangját a közönség szelesebb körei csak nagy ritkán hallják. Jóllehet a mostani szomorú viszonyok nem engedik meg nekünk, hogy kendőzetlenül kimondjuk mindazt, a mi szívünkön fekszik s fájdalomt okoz; mindazonáltal ebből még nem következik az, hogy bizonyos néma tartózkodással legyünk azokkal szemben, a kik hazafias és nemzetiségi érzelmeiket kíméletlenül sértegetik. Torvényes védelmünk ne csak óvatos legyen, hanem eléggé férfias és energikus is, ha azt akarjuk, hogy ragalmazóink megtanulják, ha mindjárt nem is dicserni nemzetiségi törekvéseinket, de legalább respektálni nemes hazafias érzelmeiket. Nem szabad pusztán a hazafias, a koronas király iránti hűség és

engedelmesség, a hazai alkotmány s törvény őszinte nyilatkozata — s hangsúlyozására szoritkozunk, hanem a haza s nemzetiség jól felfogott érdekében fel kell emelni szavunkat ama ámitok ellen, kik az állam jöletéről való gondoskodás ügye alatt Magyarország alapjait assák alá, a midőn kíméletlen harcot hirdetnek a nem magyar nemzetiségűek ellen s zaslózkodnak oly jelszó vagyton, a mely szerint hazánknak mihamarabb egy nyelvű s egyöntetű magyar államát kell alakulnia, a milyen itt sohasem volt. Olyan embereknek, a kik azt hiszik, hogy az igazi hazafiságot bérben bírják, minden alkalomkor tiszta bort kell öntenünk s azt kialtanunk: Ti vagytok azok, a kik felfordított, erkölestelen politikákkal veszélyeztetitek a magyar államot, a midőn irgalmatlanul körülugrajtjátok annak történeti multját s keresztény trácitót, tagadjátok a Szent István által alakított nyelvi különbséget, a nem magyar ajku polgárokat idegeneknek tartjátok s azt követelitek, hogy ök saját otthonukban csakis nyelvök s nemzetiségük árán élvezhessenek a polgári jogokat! Ti vagytok azok, a kik gonosztevő kézzel assátok alá Magyarország alapjait, a mely etnografikus értelemben soha sem volt kizárólag magyar, s nem is lesz; a kik ma az egyenlőség és szabadságnak előre haladó korszakában a kereszténység s emberiség szegényére, egyik törzsenek kiváltásáért predikáljátok a többiek rovására s a mellet azt akarjátok, hogy a mivelt világ gyerekes bukfenkeiteket in politikai dicserje s tédert hajtsón báványtoknak, a melynek templomokat emeltek az állami fogházak barak részeiben! Figyelmeltünk kell magyar polgártársainkat azokra a hamis prófétaakra, a kik bárány bérben jönnek hozzánk, belülről azonban ragadozó farkasok, melyeket ösmeri gyümölcsökről. Mert vajjon mire juttattak a hazát a 25-éves alkotmányos élet alatt? a finansialis s gazdasági krach széle. Mert ha a magyar állam udve csakugyan szivükön feküdnék, a mint azt kürtölik, akkor egy negyedszázad alatt bizonyára téjjel s mézzel folyó Kánaánra változtaták volna át s a napszamosok, földművelők, kézművesek ezrei nemcsak tótok, de magyarok is, nem szöknének Amerikába.

Ime, ezek azok a hősök, a kik a haza üdvén egy újjal sem lendítették, s ma egyesült erővel a közművelődés örve alatt a magyar nyelvet oda is tolják, a hová nem tartozik, s a mennyire csak tudejük engedni az egész hivatalos apparatust ellenük, nem magyar ajkuk ellen, mint az állam eltségségi ellen kiabálják. Ilyen ocsó dicserő után sóvárog s a mi ideális törekvéseinket félreismerő tényérnyalókat, bár hol leledzenek is, egész nyomorult lényökben pengellégre állítani s a magyar közönségnek igazi viláosságban bemutatni, harag s szenvedély nélkül, első hazafias-nemzetiségi feladatunk legyen; mert hiszök azok, a kik a magyar államot vakmerő módon veszélyeztetik, főleg, ha ők sovinszittikai durvasággal zsjaskodnak lá a Kostyenszky, a nem magyar ajku nemzetiségűek tekintet nélküli elnyomatásáért, a melyek mégis az állam lényegét s nem függelékét alkotják.

Isten őrizze s óvja hazánkat az ilyen veszedelmes nyelvöktől s meg ne engedje, hogy sorst igazgassák. Azért szívünk teljéből kell halasaknak lennünk nemzetiségünk szerető jeles ügyvédeknek irant, az álliberáliz-

mus eme, neveltjeinek undorító tettei s tolytonos túlkapásai ellen való erélyes föllépések miatt.

Csak egyet kíván ezek után a cikkirő. Nevezetesen, hogy a nemzetiséghez hű főpáság az üldözötték partjára álljon s határozott állást foglaljon. Mert — úgy mond — sok, velünk nem egy húrjon pendülő pap fajgat a hazában megindult keresztényellenes áramlat, jelesen a kormány egyházpolitikája miatt. Pedig ennek a bajnak is a kutorfára ott fakadt, a hoi a kimeletlen magyarosítás: a keresztényellenes liberalizmus. Ez ássa alá hazánk alapjait. Ezen hazánkra nézve veszedelmes áramlat ellen küzdeni kétség kívül fenséges hivatása a főt. papáságnak s mindenek fölött Sion őreinek, méltóságos püspökeinknek. Mert sokan vannak ugyan, kik a mostani egyházpolitikái viszonyokért a felelőselet s az ödunot a kormányra hártják s kizárólag Csáky Albin gróf vállaira, pedig — a cikkirő nem akarja menteni a minisztert — egészen az oroszlanýrés azoké, a kik a mostani liberalis irányt előkészítették, de azoké is, a kik az ellen mindjárt kezdetben állás nem foglaltak. Itt kellett volna érvényre emelni Ovidius ismert szavait: Principii obsta, sero medicina paratur.

A famosus tiszaszilári védő tehát hiába parert a püspökökre, hogy szadosos világi hatalmukat a magyarság ellen érvényesítették. Mert, ha ez így volna, akkor a magyar faj hegemoniája manapság nem léteznék. Ki is állította a magyaroknál a jötekonyi intézetek egész sorát? Nem voltak-e a püspökök mindig nagy magyarosítók? Hisz fözönségesen aludtak, a míg az ellenség a liberalizmus konkolyát hintette, a melynek édes gyermeke: a mai egyházpolitika. Mit tettek azért, hogy az országghaza kereszténynek görjussanak? Nem korteskedtek-e a választásoknál kormányparti jelöltek mellett még akkor is, ha ezek szabadkőművesek voltak? Vajjon tekintelyes összegek nem gyámolították-e mindenkor a magyarosítás ügyét annyira, hogy a nemzetiségűkhöz hű papokat kanonikus vétség nélkül a legrosszabb plébániákban s káplániákban nyomonogni készítették. Erös a cikkirő reménye, hogy Sion őrei még jökor észre térnek, megfordítják a szekér rudját, nem tekintenek többé az előnyösebb püspökekre s bibonoki kalapokra, hanem mindenek előtt »Isten országára s igazságosságára.« Csak így védik meg az államot s az egyházat.

Ísmételve hangsúlyozzuk, hogy a magyarság a tötynelvűek kipróbat hazafiságát sértegetni soha még gondolatban nem kísérlette meg. Mi legalább nem tudunk rá esetet. Azt azonban semmikép nem tudjuk megérteni, miként egyeztetődött össze a hazafiság érvényelése az egyszek által ferdén értelmezett nemzetiségi, ultrán törekvés! — — Avagy, ez alatt más hazafiság értendő? — — Ilyent, mi e hazában el nem ismerhetünk. S erre csak azt mondhatjuk, hogy a hazafiságnak ilyen magyarosítása bizony nem egyéb, mint »macskának zsakban való árusása! S ép az ilyenek az egyszerű nép félrevezetésére alkottatnak. A hazafiságnak e haza határain belül mindenkin egy forrának kell lennie; csak oly hazafiságot ismerük el igazink, mely nem hint a más nyelvű honfirtások között gyöülelet a magyar nemzet és kormány ellen még szelidebb alakban sem.

Bár csak egy jó barátom jön hozzam — szölek elkeseredettségemben, kinek társaságában kínos kedély-állapotom némileg könnyítve lenne . . . Egy sem jött.

Vége magamnak kellé magamatól elfutnom, és a szabad természetben elmémetk tájassabb látóhatárral, szivem hullámzó érzelmeinek nyugalmasabb medret keresnem . . .

Gyönyörű nyári este volt. A hold szendén emelkedett, és tűnt tava az erdők lombjai fölött, és tunder képnék szelid fényvel kelmebe világítva azt látszék sügni: fölöttem keresd azt, ki nyugalmat ad a halandó szívnek, és vigaszszal tölti el a legbűsből keblét is. A tiszta ég boltozatán ragyogó csillagsereg, mely diszes sorakozással övezte az ég királyját, a szöltáros ama szavait juttatta eszembe: »az egék elbszelik az Isten dicserőjét, és kezeinek munkáit hirdeti az égboltozata. A lassu szellő, mely enyelveg lebbent el a bérctőten, a lombok, melyek zold leveleikkel életet lehettek a természetbe, és ékes koszoruként terültek el a hegység ormain; a szép kilátás, mely a messze terjedő vidék fölött kitarult, mind arra intének, bölcs a kéz, mely ily szépen tud remekeini; a hatalom, melynek megkapó jelei mindenütt előtűnnek; a gondviselés, mely az eget oly nagyszerűvé, a mezöket oly kedvekké, az erdöket oly bővösekké, a bérceket oly szépekké, az egész természetet oly magasossá tette, engem sem fog ezen rósi napon elcseszni engedni.

E gondolatban némi megkönyebbüléssel térék vissza. Ablakaimat betettem. A függöny leboacsatva gyertyafény által oszlatom el a bérceket sötségetet, midőn egyszerre átjómom lassú kopogás hallatszott . . .

— Szabad! mondam, — és egy barátom lépett be oly képpel, melynek kifejezése nekem éppen nem tetszett . . .

— Mint egy tüt, úgy kerestelek egész este . . .

— Köszönöm, hogy eljöttél, — szölek meleg kézszerítást után, — nagy szükségem van társaságotra. Oly levért, oly búsv vagyok, mint akár csak a gyermek, ki atyjának elvesztett kesereg; Ilekem oly zordan, mint a jégbarlang, melyből folytonosan hideg vizcsöppek hullanak alá . . .

— S én vigasztaljalak? kérdé sokat jelentő hangnyomattal.

— Úgy hisszem, már jelenléted elégséges arra, hogy roz perceimöt megmeneküljek . . .

— Most nagyon, de nagyon csaldólok, kedves barátom! A kelyhet, úgy látszik, egészen ki kell ürítened . . .

En meroven néztem rá . . .

— Híába bámulsz, — szöl az még komolyabban, — a nap, melyre ma ébredtél, végzetes rád nézve . . . Fajdalmat okozok neked, de nem tehetsz róla . . .

— Ha az ég szakad rám, vagy a pokol minden gonossága forral merényletet ellenem, mondjad, én reggel óta készülő a legnagyobb rosszra . . .

— Csak imént kaptam levelet hazülröl — atyád meghalt!

Nem kell több, minden meg van fejte. Előérzetem nem csalt; a keserűség kelyhe egészen ki van ürítve . . .

Atyád meghalt! Nagy szó egy gyermeknek ezt mondani, hogy atya meghalt . . . A szlv úterei repezdeni kezdenek, a vér forrósága jéggé fagy, az élet lánczemei szakadozni indulnak, a föld egy rideg kriptává változik, melyről a viharok elsöpörték a számára termett viragokat. Ki lesz kétség kípótolni egy jó atyat? Ki fogja középpontját képezni azon természetöt adott érzésnek, melylyel szülöinkhez örökre kapcsolva szeretnénk lenni? Ki fogja inteni az ifjut, ha tévedett, hogy jobb útra térjen? Ki fogja vigasztalni a gyermek szivét, ha szomorúság fogja el azt? Ki

fogja helyettesíteni a családöt, kinek gondossága mindent intézett, és a ki nem zsarnoki erőszakkal, hanem a szeretet gyöngvésségével kormányozta a családtagyokat, ki irant érvényesítésük ezután Istennek parancsát: »Szeresd atyadat s anyádat, hogy hosszú életű lehess a földön, melyet a te Úrad Istened ad te neked?«

En milyen érzem azon vizsont, mely a gyermeket atyjához köti, és épen azért milyen érzem azt a fajdalmat is, mely a kettőnek elválasztásából ökvetlenül származik.

Barátom rosszabb hírről soha sem lephetett volna meg . . .

Leülök és sírok — — —

De azt sem teszem . . . A hit vigasza elfojtja szivem fajdalmának szavát. A sírhantok nem választanak el örökre. A lélek Istenhez száll, kinek lényéből vétetett, és a mi emléüknek is oda kíséri őt — az imádság szárnyain — tehát imádkozom . . .

Imádkozom éretted jó atyám, ki magad tanítál imádkozni. E szent tény legyen azon elválasztáhatlan kötelek, mely a te égi hazádat a mi földi hazánkkal összfűzi . . . Te a magasba szálltál, van tehát egy lény, a mi minket is oda vonz. Akarunk is hozzáz vonzodni, a magasba törni, az Isten trónja felé közeledni, a halhatatlanság honának polgáira válni, az isteni szeretet tüzeiben fölolvadni, edes Jézusunk látása után vágyodni . . . Segits ott fennen minket ezen törekvésünk — és égő vágyódásunkban. Nemes szellemed szálljon el olykor hozánk jó gyermekeidhez, kik veled a hit, remény és szeretet által addig összekapcsolva leszünk, míg elő a visszontlítás órája — az égben . . .

Dr. Csász Imro.

HIREINK.

— **Szent-István napját** áhittalt ünnepelte Turóc-Szt. Márton magyar hazafias érzelmi közönsége. Az istentisztelet a helybeli r. kat. plébánosnak, hazafias fellendülést tartalmazó egyházi szónoklatával vette kezdetét. A templom zsúfolásig meg volt telve ünneplő közönséggel; ott volt a magyar intelligencia csaknem teljes számmal, a vármegye aispánjának vezetése alatt. Valóban szükség van nálunk olyan hazafias irányú egyházi beszédekre, mint a milyen e napon tartott Cseréi Emil plébános által, mert a fémüvel nép, a mely elképzi a magyar nemzet irigy elcsinésének hazug akcióit a céltudatosan eljett szavakkal, abban a téves hitben van, hogy az első magyar szent király csak az urakkal, magyarokkal tett jót s így csak ezeknek van mit megköszönniök, ellenben nekik nincs. Ilyen a panszlaviszmunka férgegyűlölete, a mely ellen védekezniünk kell. Különben Turóc megye katólikus egyházi férfai általában, lutheránus lelkészei közül pedig harmegyet színtelen hivatása magasztalan áll s így hisszük, hogy a konkóy csak rossz találatja juthat.

— **A IV. izr. kerület képviselői ülése.** A Felvidék három megyéjének, u. m. Turóc-, Lipto- és Árva megyéknek képviselői tartottak ülésüket augusztus hó 22-én Turóc-Szt. Mártonban. Előző napon érkeztek meg a képviselők a délutáni gyorsvonattal. A helybeli izr. hitközség küldetését fogadta a vendégeket. Délután 5 órakor előtervezelt tartatott, 8 órakor pedig banketthez gyűléstek a vendégeken kívül az itteni izr. hitközség előkelőbbjei. Mintegy 36-an vettek részt a banketten, mely kedélyesen folyt le. A tósztok magyar szokás szerint itt is megeregett, részben magyar, részben német nyelven. Az első tósztot Dr. Lax Adóf Felső-egyházjegyző; a másodikat Friedmann Gyula, a mártóni hitelintézet-igazgatója mondotta a vendégekre; a harmadikát Hoffmann Edé főkönyvelő mondotta. Dr. Roth Adóf, a kerület elnökének, egészségére; Dr. Schlesinger Miklós kerületi jegyző, a mártóni izr. hitközséget élte; különböző céltú tósztokat mondottak még: Graber Samu ügyvéd, Blumenfeld Fiúpó tanító, Dr. Politzer ügyvéd, Dr. Tirler, Dr. Roth Adóf és Salamon Mór turódsói főbíró. A társaság éjfel utáni egy óraig volt együtt víz hangulatban. Massnap, vagyis 22-én, délelőtt 9 órakor vette kezdetét az ülés, melyben Dr. Roth Adóf elnök beszámolt a kerületi képviselő-testület múlt évi működéséről. Dr. Politzer alelnök pedig magyar nyelven ismertette a kerületi elnökök budapesti gyűlésének határozatait, nevezetesen a zsidó recepcióra hozottakat. Előző jelezte, hogy az elnöki gyűlés örömmel járult hozzá a recepcióhoz, de miután a bevett választásokra vonatkozó segély a törvényjavaslásban nincsen világosan formulázva a zsidó vallásra nézve, az elnöki gyűlés lépéseket tenni határozta, hogy a javaslatban ki legyen téve, hogy a zsidó vallás mily mértékben fog részesülni állami segélyben. Tudatta még előző, hogy az elnöki gyűlés egy magyar zsidó irodalmi társaság megalakítását szükségesnek találta, s erre nézve a kellő lépéseket megtették. A középiskolai izr. tanulóknak számára egyöntetű tanterv összeállítását az ülés szükségesnek találva, helyeselte az orsz. izr. irodának e fontos ügyre irányított lépését. Dr. Politzer alelnök expozéját az ülés helyesléssel fogadva, ahhoz örömmel járult hozzá. Graber Samu a főiskolai tanácsalkulást az azoknak az anyae gyűléshez való jogviszonyait ismertette. Az ismertetés általános helyesléssel találkozott, habár a lipto-szt. miklósi izr. hitközség képviselője aggályait fejezte ki, melyek akként keletkezhetnek, hogy ha megengedtetik a főiskolai tanácsalkulása, beállhat majd azon eset is, hogy az ilyen főiskolai tanácsalkulások megerősödve a környékbeliek csatlakozása által, erősebbé válhatnak, mint maga az anyae gyűlés az ebből az anyae gyűlésre határozottan fog harúni. A tisztviselői nyugdíjnak az orsz. nyugdíjalaphoz való csatlakozást, helyeselte az ülés. Végül elnök abbéli nézetet fejezte ki, hogy most még nem helyeseli az orsz. izr. kongresszusnak összehívását, mi általánosan helyesléssel találtatva az ülés bekeresztetett. — Lapunk terjedelme nem engedi meg, hogy az ülés részleteivel bővebben foglalkozzunk, azt azonban kijelentjük, hogy az egész ülés példás szakértelemmel folyt le, mi az elnök és a képviselők magas szemelmei nívójáról tesz tanúságot. Magyar hazafiságuk szépen tükröződött vissza, mert a tárgyalás csak ott szorított az a német nyelvre, a hol az idősebb képviselőkkel való tekintet azt megkövetelte, különben pedig a magyar nyelv használtatott.

— **A Felvidéki Magyar Közművelődési Egyesület** közgyűlésének ideje, azaz szeptember 12-ike már most gyorsan közeledvén, nem csak az azon részt venni szándékozók érdeklődése növekedik, hanem a rendező bizottság tevékenysége is napról-napra nagyobb próbának van kitéve. Turóc vármegye magyar közönsége nem kíméli sem a költséget, sem a fáradságot, midőn arra törekedik, hogy a közgyűlést a szokott ünneplésszerűséggel jétsse meg. Hiszük, hogy a rendező bizottság ebből kivánalmunknak a legpontosabban meg fog felelni s a közgyűlésen részt vevő vendégek szép emlékekkel távoznak hirhírdet vált városunkból.

— **Halálozás.** Mihály Sándor turóc megyei erdő-gondnokot súlyos csapás érte, a mennyiben édes apja e hó 20-án este elhunyt, 86 éves korában. Enyhítse la punk letéte barátjának fájdalmát az általános részvét a végzet hatalmában való megnyugvás.

— **Alkalmi cikkek.** A F. M. K. E. közeledő közgyűlése alkalmából rendezendő ünnepekre Glücksthal Simon üzletében az alkalmi cikkek megtekintésre méltó raktára van felhalmazva. Csak fokozza az ér-

deklédést, hogy ez idő szerint már a teli árúk is megérkeznek, és hogy az előre haladott időny folytán nyári árak gyúri aron alól adnak el.

— **A ruttkai asztaltársaság** magyar hazafias érzelmeinek, nemkülönben annak, hogy e megyében is van élet és elevenég, szép bizonyosság szolgálta és hó 24-én este, midőn a haza nagy számú özőitök névességét megünneplelte. A szép számmal összegyűlekezett társaság zenező és hazafias beszédek mellett leplezte le Kossuth Lajosnak az ebédelőben elhelyezett arcképet.

— **Feltűnt Rózahegyen,** hogy az Ő felsége születése napján megtartott egyházi ünnepleben a városi tüzoltóság meg nem jelent. A dolog abban leri magyarázatát, — mint benünket értesítettek — hogy a felvidéki ezen kik Debreczenének tüzoltósága, úres lévén pénztára, felszolgált.

— **Alsó-Szlöczen** (Liptó megye) folyó hó 17-én este, az ott kitűrt nagy zivatár alkalmával, beúttott a villám egy csúrbé, minek folytán két ház és két csűr azonnal langokba borult s földig légett.

— **A ruttkai vasúti állomás hivatal,** tekintettel arra, hogy Ruttkaról évente több tanuló látogatja a helybeli állami iskolát, azon kérelemmel fordult a magyar államvasutak igazgatósághoz, hogy ezen tanulókat reggel 8 óra előtt és délután 4 óra után ingyen szállítsa Martonba, illetőleg Ruttkára. Ugy értesültünk, hogy az igazgatóság a kérelmet méltányosnak találta s a tanulóknak számára ingyenes vonatot rendez be.

— **Kinevezés.** A vallás- és közoktatásügyi miniszter a turóc-szt. mártóni állami óvodához óvodónőül özv. Hodobayné, szül. Csipkay Mária-t nevezte ki.

— **Tanfűlüelői kongresszus.** Folyó hó 22- és 23-án kongresszust tartottak a tanfűlüelői Budapesten. A kongresszus tulajdonképpen főtárgya a királyi tanfűlüelő és az egyházmegye tanfűlüelői egymáshoz való viszonyának megállapítása volt, ezenkívül azonban még két fontos tárgy, u. m. a magyarnyelv terjesztése és az iskolakötelezettség is szóba került. A magyar nyelv terjesztésére fontos indítványok tetettek, az iskolakötelezettség végrehajtását illetőleg határozottat, hogy a kir. tanfűlüelői is ruházatlanok fel a közösi bírák és jegyzők ellen a rendbírási-kiszabás jogával. A tanfűlüelői egymáshoz való viszonyt illetőleg, miután az egyházak és állam tanfűlüelői kölcsönös bizalommal közeledtek egymáshoz, csak jót varhatunk.

— **Foglalkozási statisztika.** Jekelfalussy József, az országos statisztikai hivatal főnöke az 1890-iki népszámlálási adatokból összeállította hazánk foglalkozási statisztikáját, a mely szerint az összes lakosoknak 42% a kenyérkereső, 48% a pedig improduktív életet él. Ezen arány kedvezőnek mondható, mi onnan van, hogy a nők, létszámuknak közel 23% a-val vesznek részt a munkában. Számokban kifejezve: keres Magyarországon 6 1/2 millió férfi és 1 1/2 millió nő, ellenben az eltartottak száma közel 9 millió. A keresők átlagos száma leg-erősebb Erdélyben (42 1/2%), színvonalon áll a Duna mellékén (41-42%), hanyatlók a Maroson túl (40%), leggyöngébb a Tisza mellékén. Ezer kereső férfira átlag 640 nő, 76 cseléd, 1095 gyermek, 102 keresé-képtelen s 4 fogságban levő esik. Az értelemi pályakon működők 95 1/2 ezer férfi, 21 ezer nő; járadékából él 41,787 férfi és 78,631 nő; őstermelést üz 2,860,000 férfi és 688 1/2 ezer nő; iparos és kereskedő van 940,000 férfi és 160 ezer nő; napszamból él 651 ezer férfi és 583 ezer nő. Magyarország az őstermelést tekintve, más államokkal szemben az első helyen áll, az ipari termelés terén utolsó helyen az értelemi foglalkozások illetőleg pedig Svajcál all egy színvonalon.

— **Az anyv rothadásának megakadályozása.** Mint tudjuk, az állati anyv azon kellemetlen tulajdonsággal bír, hogy megfőve rövid idő alatt rothadással indul, és részben kötőrejt is elveszt. Ennek megakadályozására van egy egyszerű és biztos szer. Minden klg. ényvhez előzőleg 200 gr. vízben feloldott, 10 gr. salicylsavat adunk. Az anyv főzése alkalmával keverés közben kell a salicylsavat hozzáadni.

— **Üveg-metszés.** Üveget, különösen pedig nagyon vastagot vagy üvegesövet, gyorsan és biztosan úgy lehet metszeni, hogy az elmetendő helyen terpenint megittatott kenderfonáll megfeszítjük, ezt azután meggyújtjuk és az üveget hideg vízzel befecskendezzük, a mire az üveg csekély nyomással az eredetileg kifestett fonal irányában szétvonnható.

— **Uj toilette eszköz a hajrések befödésére.** E toilette-eszköz eppúgy a fejen levo hajréseknek befödésére, mint a többé vagy kevésbé diszített hajviseletnek fokozottabb izlés kölcsönzésére szolgál. Ezen eszköz nem egyéb, mint egy-két vagy több részből álló kapes, a melynek egyik részében a többé vagy kevésbé terjedelmes, tetszés szerinti színű hajfűrt lesz megerősítve. Aszerint, a mint a szorító látható, avagy elrejtve legyen, a kivitelt is mas-mas. A jelen tájalmi semmiképp sem cserélhető a forgalomban »haj-paga« név alatt ismeretes hajszorítóval, mivel ez az utóbbitól a hajfűrtökben lényegesen különbözik.

— **Olajfestmények tisztítása.** Poros olajfestményeket a legbiztosabban megisztathatjuk, ha azokat szappangökr-főzethe tartott igen puha szivacsos lemosuk. Mivel régi képek vastagon vannak festéssel bevonva, azért elegendő a régi feny néhany csep makolajjal visszaadni, a mit a kézi ügy egyikének végével lehető vékonyan a kép felületén szétmazolunk.

— **Gummikitt.** 18 sulyrészes kaucsuk, 10 sulyrészes guttaperga és 6 sulyrészes vízahőgőző 66 sulyrészes kungatengbe feloldatik. A törési felület piszkotól és portól alaposan letisztittatik és az oldat rétegesen rá lesz kenve.

— **Egy kitűnő találmány** a »Zacherlin-tinktúra«, mely által azon helyeken, a hol a por nem jól tapad vagy behatolhat, a rovarok kiirtása bámulatosan hamar és biztos sikerrel eszközölhető. A Zacherlin-tinktúra ezáltal leginkább a hasadékok, padlók és állatorokban létező poloska-, bolha- és tetu-fészékek elpusztítására használható. A »Zacherlinpor«-ral együttesen alkalmazva, ezen találmány nemcsak a leghamarabb, de egyszersmind a leghatásosabb szer, mely mindenféle káros rovar végleges kiirtását biztosítja.

Közgazdaság.

Általános közgazdasági viszonyok az 1892. évben.

(Folytatás.)

E szomorú és hazai közgazdasági viszonyainkra nézve hátrányos eseményekkel és körülményekkel szemben azonban tagadhatatlan az is, hogy az országkormányta céltudatos eljárásának köszönhető, hogy hazánk a külföld előtt mindinkább kezd érvényesülni a közgazdaság terén, s mennél inkább képes lesz kereskedelmét és iparát fejleszteni, nemcsak vagyonszereskedés szempontjából fog jelentékenyen nyerni, de tekintélye is, mint kiváló iparos országé, folyton fog növekedni.

Ama barátságos viszony, mely hazánkat a többi államokhoz köti, a mult évben sem lazult meg, sőt inkább erősebbé vált, s kormányunk kellőképen felhasználva az időt és alkalmat e barátságos viszonyt hazánk javára mennél jobban értekesíteni igyekezett.

A Mac Kinley bill kudarcra, s Franciaországnak a legújabb időben inagoráltl védvamos rendszerének hátrányai oly világáraszólo tanuieji annak, mely káros hatásu valamely államra nézve a honi ipart és kereskedelmét chinai falakkal venni körül, különösen iparországokban, a melyeknek oly fejlett iparuk van, mint akár az egyesült amerikai államoknak, akár Franciaországnak, mert az államok életében minden oly intézkedés, mely mások jogainak megszorítását célozza, mindig visszhatást szül, s a retorzió elvénél alkalmazása mellett rendszeren a kikezdő állam huza a rövidébe.

Ennélfogva csak őszinte elismeréssel kell adózni kormányunk belátásának, hogy hazánkat nem engedni elszigetelni, hanem bekés uton, s a többi államokkal egyetértve, rendezti vámtűgyeinket, úgy, hogy egyrészt a barátságos viszony továbbra is fennmaradjon, és hazánk közgazdasági viszonyai is mennél teljesebb kielégítést nyerjenek.

Ez évre esik valutaűgyünk rendezése is, a melynek hazai közgazdaságunkra kétségtelenül a legjobb hatása leend. Az aranyértéknek behozatala végre valahára felmenti hazánkat eddigi pénzrendszertől zavaratól, különösen pénzünknek a külföldi kereskedésben tapasztalt diszágótlól, mely által kereskedelmünk és iparunk felette sok szenvedett.

Örvendtes, hogy ez ügy közmegelegedésre, oly rövid idő alatt lett rendezve, bizonyára általi háztartásunk hitelének, mely a budget egyensúlyának helyreállítása által sokat nyert, újabb megerősítésére.

Mint hazánk közgazdasági viszonyaira kiváló fontossággal bíró tényt kell megemlítenünk az 1892. évi II. t.-c. által 1896. évben rendezendő országos nemzeti kiállítás megtartásának elhatározását, melyen alkalma lesz a magyar iparnak bebizonyítani azt, mennyire haladt 10 év alatt, s reméljük, hogy ez alkalommal be fogja igazolni az ország, hogy nemcsak agrikulatúr állam, de egy fejlett iparnak az orszaga is vagyunk, s e tekintetben is méltó hely illet meg hazánkat az európai államok sorában.

Bár iparosaink az 1885. évben megtartott kiállítás alkalmával anyagilag nagyon is igénybe lettek véve, s több helyütt e miatt bizonyos idegenkedéssel viseltetnek a 96-iki országos kiállítással szemben, kétszertelennek tartjuk mégis, hogy a magyar nemzet hazaszeretete, s azon kegyeltes érzelmet, mely a közönség minden réteget a haza ezer éves fennállásának emlékére átlengeni fogja, nem fog akadályt ismerni a kiállítás mennél sikeresebbé tétele közben.

A vasuti közlekedés terén a zóna-tarifarendszerhez fűzött remények teljesen beváltak, s nemcsak az állam jövedelmei szaporodnak, hanem az áru- és személyforgalom óriási mérvben megszaporodott. Ha azt vesszük, hogy az 1889-1891. években a személyforgalom átlag 177% az áruforgalom pedig 340%-kal emelkedett, be kell latnunk, hogy e genialis mű talán a hozzáfűzött várakozásokat is fölülmúlja s a forgalom oly óriási fellendülése hazánk közgazdasági viszonyai emelésének egyik hatalmas emeltűjűl tekinthető.

Kivitel kereskedelmünk, a mint különben ezzel már mindenki tisztában van, a kelet felé irányult. Beáttá ezt kormányunk is, s hogy a kereskedelm-közönségnek a keleten legyenek támaszai, a kereskedelmi muzeum Belgrádban, Bukarestben, Fiumében, Maltában, Konstantinápolyban, Szalonikában, Szofában, Philippopolban, Szerajevóban, Brékában képviselőket rendezett be, a melyek kereskedelmi ügyletek közvetítésében kereskedelmi közönségünknek megbecsülhetlen szolgálatakat vannak hivatva teljesíteni.

Mig azonban honi kormányunk emilyen gondoskodók érdekeinknek a keleten való támogatásról, nem állhatjuk ezt külügyi politikánkról, a mely ügy látszik, ez érdekek figyelembe vételéről megfelelő-kezik.

Jelentésünk különös részében — a vas-és acél-árak gyártása címénél — rámutatunk gyarmati politikánk a tekintetbeni helytelen voltára, hogy a monarchia által occupált tartományokban állami segély

mellett gyárpárt létesít, a mely az anyaországnak határozott kárára van.

Az igaz, hogy valamely nép szellemi és anyagi jólétének emelése azon nemes feladatok közé tartozik, a melyeket minden államférfinak magának is kell tűznie, de hogy Boszniaiban, a mi kárunkra állami segélyvel magunknak concurrentiát szervezünk, ennek helyességét fel fogni képesek nem vagyunk.

Ha Boszniaiban, mely nem is a monarchiáé, vasutak, gyártelepek állami segélyvel létesülnek, az ottani iparnak állami kedvezmények nyujtatnak, mikép lehet majd azután csak szó is arról, hogy mi a keleten iparcikkeit eladhatunk, s az ottani vévőkkel üzleti összeköttetésekké lépünk?

Ha ott magától keletkezik ipar és kereskedelem, a mi okvetlenül bekövetkezik rendezett viszonyok között, már az is az occupáló állam megalgódására szolgálhat, de oly országra áldozni, a mely még nem is a miénk, azt nem tartjuk hazánk érdekeivel összeegyeztethetőnek.

Az egyenes adók reformja oly égető kérdésé fejlődött, mely előtt több elzárkózunk nem lehet. Hogy mily szükség van a most fennálló viszonyok alapos megváltoztatására, bizonyítja ezt leginkább az ausztriai kormány reformjavaslata, melyet az ottani pénzügyminiszter a képviselők házában be-terjesztett, s melylyel az osztrák kamarák behatóan foglalkoztak, sőt egyetemes ülésben is tanakodtak fölélté.

Ha pedig az osztrák kormány belátta az eddig fennálló adórendszernek tarthatatlanságát, ebből minden esetre le kell vonnunk azon consequentiát, hogy miután a mi eddigi egyenes adórendszerünk semmi egyebbnél, mint receptiója az ország adótörvényeknek, ez épen olyan rossz, mint amazok, s mi sem kívánatos, mint gyökeres reform.

Bizunk ugyan a pénzügyminiszter úr abbéli kijelentésében, mely szerint a kormány az egyenes adók reformjának kérdését programjába felvette, óhajunk csak az, hogy kereskedelmi és iparos közönségünk mielőbb szabadíttassék meg e lidéreként reá nehezdedő eddigi adórendszer alól, s a magas kormány a kilátásba helyezett adóreformot minél előbb valósítsa meg.

Kamarai kerületünk közgazdasági viszonyait tekintve, megalgódásunkra constatáljuk, hogy a viszonyok általában kielégítőeknek mondhatók.

A mezőgazdasági termékek termelése általánosságban megalgódásen sikerült, úgy, hogy e tekintetben a takarmányfélék kivételével, a melyek nem sikerültek úgy, hogy minden várakozást kielégítettek volna — hiány észlelhető nem volt.

A szőlő termelése természetesen jelenleg, midőn a phylloxera és a peronospora pusztításainak korszaka sem eredményekről beszámolni nem lehet, reméljük azonban, hogy az erélyesen megkezdett és folytatott rendszabályozó követekezésben hazánk eme jó hírnevű termelési ága ujjonnan fel fog virágozni. Szintúgy nem lehet eredménydusnak nevezni az állattenyésztést sem, mert az országoszte uralkodott ragadós tüdőböl, s az ennek folytán elrendelt zárlatok az állattenyésztést a legsúlyosabb határokközé szorították. Erélyes intézkedések mint a miheneket kormányunk ez irányban is elrendelt, remélhetőleg e bajt is a legsekélyebb mrvrre szorítani, s meg lehet rövid idő alatt teljesen megszüntetni fogják. Örvendetes lendületet mutat fel a kerületi bánáyszat, úgy a nemes fémeket, mint a közösen is illetőleg, s még a nagyobb lendület volna várható akkor, ha elavult, és sok tekintetben célszerűtlen bányatörvényünk miharabb revisio alá vétetnek.

Iparunk különböző eredményeket tüntet fel. — Gyárpárunk halad az állami kedvezmények jótékony hatásá alatt, ellenben kézműiparunk mindenképen hanyatlak. Gyárpárunk kiválóbb nemei közül kiemeljük a kerületi vasipart, szövőipart, agyárpárt, papírosipart és bőrpárt, — melyek nemcsak mennyiségileg, de minőségileg is jelentékeny gyártmányok előállításával gazdagítják az országot.

Kis iparunk hanyatló irányával, annak okaival az általános iparviszonyok fejete alatt bővebben fogunk foglalkozni, s az állam érdekében állónak találnók, ha sikerülne az iparos közeposztályt az enyészettől megmenteni, a mi hatalmas eszköz lenne a social demokratá párt folytón növekvő befolyásának ellensúlyozására, s az előbb-utóbb bekövetkezendő közgazdasági válság elhárítására.

A bank és hitelügy kamaránk területén kétség-telen virágzásnak örvend, s a mult évben tapasztalható betétemelkedések minden esetre a mellett tanuskodnak, hogy kerületünk közönsége pénztökeikkel bőven rendelkezik, bár le kell vonnunk a pénztökezetek ilyenmő prosperálásából azt a consequentiát is, hogy a pénztökéek birtokosai inkább megalgódnek a lehető legsekélyebb de biztos nyereséggel — (a legtöbb pénztökezet 4%-ra szállította le a betéte utáni kamaltábat) mintsem hogy nagyobb, de bizonytalanabb jövedelem céljából más vállalatba fektetnék. Vasutó összeköttetésünk még mindig elégtelen. Jelentésünk kölcsönös részében rá utalunk mind ama vonalakra, a melyek kiépítése okvetlen szükséges, itt csak akarjuk kiemelni, hogy kerületünk legszegényebb vidékének Árva megyének absolut nincs vasutja, s hogy akár közgazdasági akár culturalis tekintetelnél fogva e megéy átseelő vasutra annál is inkább szükség van, mert ilyennek létesítése által azt hisszük örökké elüzetnék ama rém, a mely e vidékneknek nagyon is gyakori látogatója — a tavaly is uralkodott inség.

Nyiltér.

Az e rovatban foglaltakért nem vállal felelősséget a Szerk.)

Egész selyem, mintázott Foulardok (mintegy 450 különböző fajban), meterenként *85 krtól 3 frt 05 krig* valamint **fekete, fehér és színes selyemszöveteket** *45 krtól 11 frt 05 krig* szállít sima, cokkás, csikos, virágos, damaszott minőségben (mintegy 240féle szállít) és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabéres vámmentesen **Henneberg G.** (os.k. udv. szállító) **selyemgyára Zúrichben**. Minták postafordulóval küldetnek. Svajzba címzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Gál Emil

vegyesáru-üzletében
Ruttkán

egy jó házból s két vagy három felsőbb osztályt végzett fiu

tanoncznak

felvétetik.

Ki jo, a labhoz illő, legújabb alakú cipőt óhaj viselni, forduljon a **Magy kir. szab.**

Magyar bőrkezmű- és cipőgyárhoz

Temesváry Mór

BUDAPESTEN, VI. ker., Terecz-körút 43. szám.

Kitüntetve díszoklevéllel, arany- és ezüst-érmekkel. Szállít a tartósággal, keszséggel mellett elegáns cipőket **legújabb** facon szerint.

Kivonat a képes árjegyzékből:

Női cipők. **Férfi cipők.**

Cugos cipők, szivalakkal zerge- vagy borjubőrből 3.20—5 frtg.
Cugos cipők lakkfejjel, keztyűbőrből 3.50—5 frtg.
Gombos cipők, zerge-, borju- v. kidbőrből 3.50—5 frtg.
Cugos cipők francia chavreaubőrből 5—8 frtg.
Buzgatta félcipők fekete vagy színes 2.20—3.50 frtg.
Komod házicipők 1.20—2.20 frtg.
Legnagyobb választék mindennemű gyermek- és leány-cipőkben. Képes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve. Megrendelések lehetőleg mértek vagy mintacépő beküldése mellett utánvétellel pontosan és lekicsinnyerlesen fogantositatnak.

267. vh. sz. 1893.

Arverési hirdetemény.

Alulirt bírós. végrehajtó ezenel közhírré teszi, hogy a znióvaraljai kir. járásbírósg 1893. évi 20850 sz. végzése követekezésben Dula Máté, Szatrnásky Jakab és Dr. Hilmer Istvan javára, Fischer Bodog és Katti ellen 997 frt 77 kr. és járul. irant lefoglalt és 906 frt 90 krra becsült bútör, arukészlet, gazd. felszerelés, lovak, italok, házi felszerelés, ruhaneműek stb.-böl álló ingóságok nyilvános arverésen eladotnak.

Mely arverésnek a znióvaraljai k. járásbírósg 2085/1993 számú végzése folytán 997 frt 77 kr. tökéköveteles, ennek 6% kamatai 119 frt 28 kr. eddig bíróilag megállapított költségek erejéig Znióvaralján és szlovánban leendő eszközlésére 1893. évi szeptember 4-én és követező napjának d. e. 10 óraja határidőül kitűzettek, miről az érdekelte felek és a venni szándékozók ezenel értesitetnek.

Znióvaraljan, 1893. augusztus 19 én.

Szibner,
kir. bíróság végrehajtó.

LE GRIFFON
echt französisches Papier

DAS BESTE
GESUCHTESTE
der Gesundheit zuträglichste
CIGARETTEN PAPIER

MAN BEACHT DIE MARKE.
HÜTE SICH VOR ALLEN NACHAHMUNGEN.

Különlegesség: Barack-cognac.

Az első alföldi cognacgyár részvénytársaság Keeskeméten ajánlja kitünő gyártmányú

cognac-jait,

melyek tiszta borkivonatból készülnek s jelességükért 16 kiállításra kitüntetve lettek és orvosi tekintélyek által legmelegebben ajánlatnak.

Különlegesség: BARACK-COGNAC.

Kapható: Turóc-Szt.-Mártonban, Scholtész L. urnál. Liptó-Szt.-Miklóson, Weiser Gyula urnál. Trencsénben, ifj. Uzsnay József urnál és minden előkelő hazai fűszerüzletben.

Minta kívánatra ingyen!

Vetekedhetik a francia gyártmányok bármelyikével.

Kívánatra minta!

16 kiállításra kitüntetve!

Megjelent:

FROMMER A. HERRMAN utóda

mag- és növénykereskedésének

Főüzlet: **BUDAPEST,** Fióküzlet: **VI. Andrassy-ut 1.**
V. Tükör-utca 5.

őszi árjegyzéke

virággyarmákról és őszzsel vetendő magvakról.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve.